

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dižake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gl. — Za oznanila se plačuje od četirih opne peti vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Za oznanila se plačuje Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nemci na agitacijskih potih.

Staroslovensko mesto Ptuj, nekdanji drugi sedež slovenskih knezov Privine in Koclja, to v sredi mej samimi Slovenci, na slovenske, od pradedov slovenske zemlji ležeče mesto, ima jutri v nedeljo dne 3. oktobra dvomljivo čast, da ga obiščejo nemški rovarji ali agitatorji iz Gradca.

V mnogih nam denes došlih nemških novinah se namreč pripoveduje, da je nemško-politično društvo v Gradcu sklenilo to nedeljo priti v Ptuj na politični „popotni shod“. Mariborski advokat in prvotni Tevtonec, dr. Duhač, bode pri tej priliki govoril o narodnih razmerah na spodnjem Štajerskem, kar se pač le pravilno ima reči: psoval in grdil bode Slovence, kakor ta človek v svoji pamfletskeji maniri ravno zna. Da so si graški nemški prusijanci ravno naš Ptuj izbrali za shod, temu kot uzrok navajajo volitev v državni zbor, ki se bode vršila v sredo. Torej udje nemškega društva pribajajo agitirati zoper kandidata domačinov, ki je zdaj tudi vladne stranke kandidat. Nemško društvo iz nemškega zgornjega Štajerja je torej na agitatoričnem potovanju mej Slovenci! Vsekako nova prikazen.

Kaj bi Nemci rekli, kako bi Nemci vpili, ko bi kako slovensko politično društvo prišlo v kakovo nemško mesto na zgornji Štajer na pr. za konservativnega kandidata agitirati? Kako bi Nemci v tacem slučaju ne-prošene goste pozdravili? Čemu hodijo k nam združbe delat? Mar nemamo uže dovolj ljudi na slovenske zemlji, ki zoper Slovence bujskajo in zoper zdanjo vlado?

Ptuj je slovenske korenine in prvine, to

kaže uže staroslovensko njega ime Petov, kateremu vsi nemški Grimm germanse korenine ne najdejo. Kljub temu, da zdaj v njem rogovili in vlada jata renegatov in nekaj pri-vandranih Nemcev, je vendar tudi še zdaj slovensko mesto in ostane, ako Bog dá in sreča Slavjanstva. To naj povemo nepovabljenim nemškim političnim svatom, hrabrim graškim šturmovcem nedolžnih slovenskih plakatov s pristavkom, da zdaj bodo pač še nekaj svojih kričacev našli, čez deset let jim bode pa uže tak pot doli k nam nemogoče.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. oktobra.

Dva dunajska lista sta izvedela, da bode zdanji novoimenovani moravski namestnik baron Korb imenovan za namestnika v Prago, kadar si bode nabral dosti skušenj v administraciji. Zdanji češki namestnik Weeber pa da gre potem v pokoj, česar Čehi ne bodo obžalovali.

Moravska „Orlice“ piše o zdanjem političnem položnju tako-le: „Kljub temu, da smo udje državnozbornske večine, vendar se v življenskih vprašanjih našega naroda nič ni spremenilo. Denes, v četrinajstem mesecu Taafejeve vlade, nímamo niti jednakega položnja, ni jednake pravice, kakeršno imajo naši nemški ustavoverni sodržavljanji. V političnih uradih je ostalo vse pri starem, nič se ni spremenilo prisodnijah. Uboga Šlezija zastoj kliče pomoči zoper germaniziranje, tam ni nijedne slovan-ske srednje šole, na prstih pa se da se šteti ljudske šole s češkim učnim jezikom. Nekatera narodna mesta, n. pr. Ivančice, Veliki Mezerič itd., so prosile za češke šole, a mini-

sterstvo jim jih je odbilo. Čehi morajo češke šole sami vzdržavati, Nemcem jih plačuje država. Kdo more dakle tožiti tudi pod Taafejem ob zatiranju, Nemec ali Slovan?“ — Prav tako moremo klicati tudi Slovenci.

Iz Pešte se poroča, da vojni minister zahteva, da se vojni budget zveksa za 12 milijonov goldinarjev. To priliko porablja dunajski listi, da obirajo avstrijskega finančnega ministra Dunajevskega, ker podpira zahtevanje grofa Bylandta. Isti listi pravijo, da bi kak „ustavoveren“ minister kaj takega ne storil, ker bi mu bil blagor ljudstva preveč pri srci. Gospoda ustavoverna imajo za zgodovino zadnjih let jako slab spomin.

V ogerskem zboru je 30. sept. poslanec Madrasz interpeliral vlado, ali hoče r to delati, da velevlasti ne bodo ničesa storile na korist Črnogorcem in zoper Albance, zlasti pa da ne bode nič ogerske vojne moči sodelovalo. To je spet samo izraz magjarskega sovraštva do Slovanov.

Vnanje države.

Izpred Ulcinja javlja angleški časopis „Times“, da je albanska liga ukazala zažgati to mesto. Evropske ladje mirno še plavajo pred Gružem in Črnogorci niso še prekorčili albanske meje. To je dosegel Riza paša, ker je pretil, da bodo njegovi vojaki pomagali Albancem, če Črnogorci prestopijo svoje meje. Ker se iz vsega vidi turškega sultana in njegove vlade intrigriranje, zato je zdaj sodba opravičena, da črnogorsko-albansko vprašanje ni bilo za reševati pred Ulcinjem nego pred Carigradom, tam bil bi prostor evropske floti. Da se je zdaj Turčija celej Evropi postavila po robu, to je menda to zakrivilo, ker je pred osmimi dnevi sultan prosil nemškega cesarja, naj on posreduje v Ulcinjskem vprašanji, da ne bo evropske demonstracije s floto, a je nemški cesar sultanu odbil to prošnjo. V obče pa se je zdaj evropsko politično ozorje jako stemnilo. Včeraj so se angleški ministri posvetavali, kako bi Turčijo spravili k

Listek.

Ivan Krilov,
ruski basnar.

(Spisal po Polevem Ivan Steklasa.)
(Dolje.)*

Še le koncem l. 1806 stopi Ivan Andrejevič iz novič**) na literarno polje: on se pri-javi J. J. Dmitrijevu, ter mu prinese svoje prve tri basne, deloma prevedene, deloma pa predelane iz Lafontena. Le te basne so bile: Dob in trst. Zbirčna nevesta. Starec in troje mladih.***) Dmitrij, ki se je bil v tem času skoraj izključljivo posvetil tej vrsti poezije ter se uže proslavil s svojimi prevodi francoskih

*) Glej št. 224 „Slov. Naroda“.

**) Njegovi životopisci trdijo, da je v Rigi napisal znamenito ostroumno komedijo „Pirog“ (pašteta).

***). Pripoveduje se, da je Krilov naumil uže l. 1781 prevesti Lafontenove basne, in mnogi poznava-telji njegovih sposobnosti so ga obodravali, da naj se posveti tej vrsti poezije. Ali njega je zani-malo gledališče ter se je zatorej lotil dramatike.

basen, nij mogel propustiti, da po vrednosti ne oceni te prve proizvode Krilove, v katerih se je pokazal pravi talent njegove pesniške nadarenosti. Dimitrij je ocenil te basne popolnoma brezstrastno. . . . Z laskavim pismom so bile basne Krilova priposlane knezu Šalikovu ter tiskane v njegovem časopisu „Moskovskij Zritelj“. Od tega časa je začela slava Krilova kot basnopolisca hitro rasti, akopram je njegovo gmotno in društveno stanje ostalo še nekoliko časa dovelj neopredeljeno: . . . „l. 1806, pravi on, da je živel v Petrogradu, in mi mislimo, da se morejo ravno na ta čas protezati besede, katero Krilov kasneje izusti Greču: z nekimi potepini sem bil pozvan k general-gubern toru, ki nam je objavil, da smo pregnani iz stolice. To je pa tem bolj verjetno, ker je ravno tega leta poostren zakon proti hazardnim igram*) v Petrogradu in

*) Glej Materjali dlja biogr. Krilova v VI. t. Sbornika statej, čitanih v otd. ruskago jezika i Slov. v Imp. Akad., Nauk str. 229.

v Moskvi.“ Sledečega l. 1807 se začne Krilov zopet z glediščem baviti, ter je posnemajoč občno patrijotično navdušenje tedanje literature, v katerej se je razširjevalo sovraštvo proti Francozom in drugim tujcem, napisal dve komediji: „Modnaja lavka“ (štacuna) in „Urok dočkam“ (nauk hčeram), a za tem čarobno opero „Iljabogatir“.

Še le l. 1808 se je Krilov konečno obrnil k basni, ter se baval s to vrstjo pesništva do svoje smrti. V tem letu je bilo natiskanih uže 17 novih basen Krilova v „Dramatičeskem Vestniku“ — novem časopisu plodovitega dramaturga ruskega kneza Šahovskega. Ravno v tem letu stopi iznovi v službo, spočetka pri denarnem oddelu, a potem (početkom l. 1812) prestopi k javnej knjižnici. S takimi vspehi rasla je slava Krilova tako hitro, da jej se more komaj slediti. Dovoljno je, ako se tukaj spomeni, da je bil Krilov pri osnovanju „Besedi ljubitelej ruskago slova“ eden največjih nasprotnikov Karamzinovih novotarij v ruskem

pameti. „Times“ pišejo, da če se Turčija ne spametuje, potem bode težko ohraniti porazumljenje v evropskem koncertu, kar se pravi, da bode Anglija sama kaznovala zdaj uže uporno Turčijo. „République Française“ pa pravi: „Vprašamo, je-li pot, po katerem hodi zdaj Turčija, ne pelje do zadnje agonije ali smrtne boja? V trenutku, ko bi Turčija bolj kot kdaj morala izvesti določbe berlinskega kongresa, katere določbe so za Turčijo bakle, ki mogó užgati ves Bospor, vidimo, da se na radost svojih sovražnikov zgublja v zmoti. Ako smo jo rotili, naj pusti ta pot, pokazali smo se kot nje najboljši prijatelji.“ Ta list, organ Gambette, je tudi jedini francoski, ki je zahteval, da se francoske ladije dejanski udeležé boja za Črnogorce ter naj sestrelé albanski ostrog.

Ne skoro katera država ne ječi tako pod silnimi davki, kakor Nemčija. Zdaj pa je grof W. Bismark, sin knežev, v Thüringskem glavnem mestu Mühlhausenu svojim volilcem naznanil, da je treba še 100 milijonov mark novih davkov ter je očital zdanjim nemškimi ministrom, da so oni krivi novčane mizerije na Nemškem.

Dopisi.

Iz Ormoža 30. sept. [Izv. dop.] Pri prvem občnem zboru dné 26. septembra t. l. v Ormoži ustanovila se je „Sloga“ kot društvo na podlagi od c. kr. namestnijskega odloka dné 7. julija 1880 št. 10103 potrjenih pravil ter so bili v odbor voljeni sledeči gg. društveniki: dr. J. Geršak, c. kr. beležnik v Ormoži, kot prvomestnik; Anton Jesih, bel. koncipijent v Ormoži, kot tajnik; dr. A. Žizek, zdravnik v Ormoži, kot denarničar; J. Vertnik, bel. konc. v Ormoži, kot knjižničar; Albin Švinger, župnik v Središči, kot prvomestnikov namestnik; Kaspar Majhenič, župnik pri sv. Miklavži, Ivan Kočevar, tržan v Središči, Vido Sok, posestnik v Samužanih, Franc Škrlec, posestnik pri sv. Tomaži, kot odborniki. Nadomestniki pa so gg.: Jožef Sigfrid Šporn, župnik v Ormoži; Filip Vihar, kaplan v Ormoži; Matija Horvat, krojač v Ormoži; Maks Robič, trgovec pri sv. Miklavži; Jurij Zdravec, tržan v Središči; Mihelj Magdič, posestnik v Ivanjkovcih. — „Sloga“ počne svoje zunanje delovanje prihodnjo nedeljo v Središči ter prijavlja v to svrhu uljudno vabilo k izredni seji „Sloge“ ki bode v nedeljo dné 3. oktobra 1880 ob 1 1/2 uri popoldne v gostilni g. Martina Čuleka v Središči. Dnevni red je: 1. Poročilo prvomestnikovo o zadnjem zboru dné 26. sept., v katerem se je društvo ustanovilo in vpisovanje novih udov. 2. Razlaganje programa

g. Franca Bindlehnarja, posestnika in milarja v Mariboru, ponudnika za poslanca v državni zbor, kateri se bode gg. volilcem osobno predstavil in podpiranje njegove kandidature (§ 3 črka c Sloginih pravil). Poročevalec g. dr. J. Geršak. — 3. Notranje razmere starih Slovanov, prednaša g. J. Vertnik. — 4. Razlaganje o važnosti in pridelovanji hmelja, razlaga g. dr. J. Geršak. — 5. Predlogi posebno o tacihih stvarih, ki se naj stavijo na dnevni red prihodnjega občnega zbora.

Z Dunaja 28. sept. [Izv. dop.] Odkar je prevzel Poljak Dunajewski stolico finančnega ministerstva, godé se v tem ministerstvu pravnačelne premembe. Najvažnejša in vse politične in finančne kroge zanimajoča prememba je ta, da je od zadnjih volitev na Kranjskem po svojem ponujanju sebe dobro znani Chertek, sekcijski šef v finančnem ministerstvu in bivši voditelj tega ministerstva od svojega mesta odstavljen. Ustavoverci so se ve da silno preplašeni nad tem činom novega ministra financ. Nekateri dunajski listi trdó, da je Chertek žrtva, ki so jo zahtevali Poljaki. Ob začetku zadnjega zasedanja državnega zbora je Chertku pripadala visoka naloga zastopati finančni portfelj v državnem zboru. Znani so njegovi predlogi, ki jih je tu stavil. Znano je tudi, da je Chertek s svojimi nazori propal. Od tega časa je začela njegova zvezda bledeti. Poljaki so baje najhuje uplivali na njegovo odstranjenje in sicer zaradi reforme zemljiških davkov. Pri zadnjem zasedanju odbora za urejevanje zemljiškega davka je Chertka zastopal Diestler. V javnosti še pa takrat nij bilo ničesa slišati o prestavljenju Chertka, akoravno je dotična naredba finančnega ministra datirana od dné 17. t. m. V tem odboru vršé se tudi druge izpremembe. Poljak Sczepanowicz ima stopiti na mesto Kremana, takó, da bode sedaj v imenovanem odboru šest Poljakov, namreč: Krzeczunowicz, Smarzewski, Rylski, Jaworski, Baum in Sczepanowicz. Namesto Chertka, ki gre v Prago za podpredsednika deželnega finančnega ravnateljstva, priti ima Poljak Podlewski, ravnatelj deželnega finančnega ravnateljstva v Lvovu.

Polagoma bodo torej ustavaške glave v različnih visocih službah odstranjene in ustavoverstvo mora naravnim nagonom čutiti, kako se tlá pod njim izpodkopavajo. Taafejevo delo je sicer polagano, pa za to menda tem vspešneje.

Z Dunaja 29. septembra. [Izvirni dopis.] (Visoki gostje. Vreme. Obrtnijska in Holubova razstava.) V nedeljo 26. sept. prišel je jutraj ob 5. uri cesar na Dunaj in sicer iz Pečuha na Ogerskem, kamor je došel iz Galicije na kavalerijske manevre. Istega dné ob 3. uri popoldne prišli so na Dunaj grški kralj Jurij, kraljica grška Olga in njiju otroci princesinji Aleksandra in Marija, z otrokom, ki je še dojenček. Sprejel je visoke goste cesar sam prispevši na kolodvor. Kraljici Olgi poljubil je cesar roko. — Ponedeljek prispel je na Dunaj kralj saksonski Albert. Na kolodvoru je bila postavljena častna stotnja kranjskega Kuhnovega polka z godbo vred. Njega veličanstvo cesar sprejel je kralja na kolodvoru. Istega dne odpeljali so se cesar, kralj saksonski in bavarski princ v Neiperg na Štajarsko na lov.

Vreme imamo tu več dnij sem prav neugodno. Skoro vsak dan dežuje po tri, štirikrat. Tudi uže pihljajo snežene sape. Iz dežele prihajajo kar trumoma dunajske bogate rodovine, ki prebivajo v letnem času v raznih toplicah in lepih krajih kronovine. Jesenski čas, ki je na Dunaji navadno lep, obeta letos biti prav neukreten. Obrtnijska razstava v rotundi dobiva dan na dan menj obiskovalcev. Tujcev pride še prav mnogo, a Dunajčan se briga uže malo za to razstavo, ki je zelo zanimiva.

Dr. Holubova razstava, ki je v Pratu v pavillonu des amateurs, ima tudi vrlo malo obiskovalcev. Dr. Holub je rekel, da se nikjer nijso tako malo brigali za to razstavo kakor na Dunaji. Se ve da, dr. Holub je Čeh, in radi tega tukajšnji listi in ljudje prezirajo iz gole židovske jeze nad Čehi to črez vse zanimivo razstavo. Dr. Holub je dobil vabilo na predavanje o zanimivem svojem potovanju po Afriki v mesto Bremen. Ministerstvo za vero in nauk dovolilo je 1000 gld. za bodoče potovanje dr. Holuba v Afriko.

Domače stvari.

— (Deželni odbor kranjski) je včeraj imenoval dr. G. Brajniča za zdravnika v novej blaznici na Studencu. Imenovani je baje rodom korošk Slovenec, dozda pak je služil v hrvatskem Primorju.

— (Maturni izpit) je te dni delalo in naredilo na ljubljanskej realki 5 učencev, na gimnaziji 2. Zarad tega je bil iz Trsta tukaj šolski nadzornik Gnad; pravijo, da zadnjikrat, ker ima baje za Kranjsko imenovan

literaturnem jeziku in slogu, zdaj pa je postal jeden od prvih članov te „Besede“, a meseca decembra l. 1811 pisal je tajnik carske akademije, ko je poslal Krilovu diplom pravega člana tega zavoda, da so njegova dela obogatala in uresila rusko slovesnost. Kmalu potem pa so zadobile politične basne Krilova izazvane dogodjaji l. 1811 in 1812 toliko popularnost, in on kot delavec na književnem polju toliki ugled, da je bila meseca februarja l. 1812, po visokem ukazu odmerjena plača letnih 1500 rubljev iz carjeve blagajne ter je on smel pridružiti se dvorskim pesnikom in književnikom, katere je tako ljubila videti okolo sebe ter obsipati jih z milostmi svojimi carica Marija Feodorovna.

Sploh govoreč od tega časa, ko je Krilov stopil v službo v cesarske knjižnici pod bližnjim načelništvom svojega pokrovitelja in prijatelja A. N. Olenkina, kateri ga je v svojej hiši sprejel kot domačina — postalo je življenje za životopisca popolnoma enostavno in

enolično. Vse trdnje sovrstnikov se v tem slažejo, da je Krilov služil od leta 1812 do leta 1841, obavlja v knjižnici prav počasi in ne glavolomno svojo dolžnost večidel po dnevi; da je bil veren in točen član angleškega kluba, kjer je vedno obedoval, in da je večidel svojih večerov sprovedel sredi rodovine Alekseja Nikolajeviča in Elizabete Markovne Olenkine, kjer je iskal čisto naravno neko pribežališče kot človek neoženjen, ki nij hotel nič več iskati kakega novega poznanstva. Ako se temu še doda, da je Krilov pisal za zabavo svoje basne, v katerih je redko kdaj upotrebiti hotel važna društvena vprašanja, nego raje razpravljaj v njih pojmove, posnete in npravnstvene; pa če še pristavimo, da je tečajem 40 let (od 1805—1844) Krilov napisal le teh basen okolo dvesto — to bi bil izcerpljen ves njegov životopis te druge najbolj važne polovice njegovega življenja. Ne sme se tukaj propustiti iz vida, da nam vsa svedočanstva sovrstnikov enako rišejo Krilova v tem času kot lenega

človeka in počasnega, ki nij maral mnogo za življenje, nečistega in zamazanega v obleki in v domačem svojem stanu, navajenega samo dobro jesti ter razgovarjati se ves čas, ki mu je od službe preostal. Prisposobil vsi to konečno nij težko stvoriti si neugoden pojem o Krilovu, posebno ko bi še soglasiti hotel z onimi izmed njegovih protivnikov in grajačev, ki, sodeč ga po njegovej zunajnosti, ne morejo prodreti v njegovo npravnstveno ličnost ter si ga tako predstavljajo samo ozkim egoistom, kateremu nij za nobeno stvar nič mar, razen za svojo udobnost in zadovoljnost v gmočnih potrebah. Ko bi pa o Krilovu zares tako mislili, ne moramo li si sledeče vprašanje staviti: kaj je vleklo vse sovrstnike h Krilovu? Kaj je prouzročilo njegovo proslavljenje ter ga povzdignilo na velik ugled, na katerega ni on niti mislil, pa da je tudi mislil nanj, je-li bi ga bil mogel doseči? ...

(Dalje prih.)

biti drug nadzornik, zlasti ker je Gnadu v Primorji delo naraslo vsled smrti Zaričeve.

— (Odlikovanje.) Cesar je podelil podpredsedniku državnega zbora in slovenskemu poslancu baronu Godelu zaradi njegovih zaslug pri skupnej vladi orden železne krone drugega razreda.

— (Cesar je vsled povodnji poškodovanim mariborskega okraja daroval 600 gld.

— (Mariborska volitev.) „Gosp.“ piše: V sredo 6. oktobra t. l. bode volitev državnega poslanca v Mariboru od 8. do 11. ure predpoludne. Bržčas bo jednako tudi v Ptuiju, Ormoži, Slov. Bistrici in Slovenj Gradcu. Slovenci se udeležujemo prvokrat resnobno volitve v tej skupini, to pa združeni s konservativci pa sploh nemškimi prebivalci teh mest, katerim je mar za mir in sporazum v Avstriji. Upanja imamo precej, da zmagamo. Naša kardela in kardelca so povsod urejena in postavljena. Treba je le, da vsak izmed nas volit gre in svoj glas dá našemu kandidatu g. Francu Bindlehnertju!

— (Iz Ljutomer) se poroča, da je strokovnjak prof. Rössler tamošnje vinograde preiskaval, a nikjer ne našel trtne uši.

— (Vabilo udom čitalnice v Šiški) k izletu v Šent Vid o priliki blagoslovljenja tamošnje čitalniške zastave skupno s slavnim društvom „Sokolom“ v nedeljo dné 3. septembra t. l. Gospodje udje, kateri se mislijo udeležiti, blagovolijo naj se zbrati ob 2. uri popoldne v čitalniških prostorih pri Guziju.

Odbor.

— (Logaško bralno društvo s požarno stražo) napravi dné 3. oktobra t. l. na čast 50 letnemu godu Nj. Velikanstva presvitlega cesarja v Dolenjem Logatcu veselico s tombolo, godbo, petjem in plesom. Čisti dohodek tombole, katera se prične točno ob 4. uri popoldne, namenjen je za napravo gasilne priprave. K tej veselici najljubnejše vabi odbor.

— (Novomeška narodna čitalnica) napravi danes dné 2. oktobra v spomin 50. godu Nj. Velikanstva presvitlega cesarja Franja Josipa I. v prostorih „prvega narodnega doma“ predsvečanost s programom: 1. A. Hribar. „Kantata“, moški zbor. 2. J. C. Umlauf. „V večernem hladu“, reverija za dvoje citre. 3. A. Nedved. „Oblakom“, mešani zbor. 4. J. C. Umlauf. „Štajerski jodlarji“, za dvoje citre. 5. H. Sattner. „Opomin k petju“, mešani zbor. „Ena suknja pa štiri roke“, šaloigra v enem dejanji. Cena prostorov: I. prostor 40 kr., II. prostor 30 kr., III. prostor 20 kr. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstop tudi neudom dovoljen!

— (Zlatomašniku g. dr. Muršecu) so slovenski deželni poslanci štajerski poslali sledečo čestitko: „Župnija Bolfanska je rodila pred 73 leti sina, kateri je došel z lastno močjo in lastno krepostjo do višje stopinje v življenji človeškim, kateri se je zaročil v mladosti s sv. katoliško cerkvijo in kateremu je Bog milost podelil, ponoviti to zavezo na večer svojega življenja v rojstnej svoji župniji. Z velikim spoštovanjem podpisani zastopniki slovenskega naroda na Štajerskem se te slovesnosti v dubu udeležimo in čestitamo možu, kateri si je prizadeval od mladosti svoje kot vrli rodoljub narod svoj buditi iz spanja, in kateri je nabral velik zaklad slovenskih besed, prislovic in pesem, kateri je izdal prvo slovensko liturgiko, kateri je bil vedno prijatelj, dobitnik in podpornik slovenske učeče se mladine in ud vseh slovenskih dru-

štev in zavodov, kateremu veliko hvalo vé lavantinska škofija in posebno njeno dijaško semenišče in pa tudi rojstna njegova župnija, in kateri je bil tudi vedno velik dobitnik svoje rodbine, v kratkem moževi, kateri je kot duhoven, človek in rodoljub sijalen vzor. Zastopniki slovenskega naroda v deželnem zboru v Gradcu Vam velečastni gospod profesor kot iz glednemu pisatelju, buditelju in darežljivemu podporniku Slovencev iz srca čestitamo k slovesnej petdesetletnici duhovne službe; Bog Vas živi in še mnogo let ohrani! Herman Mihael m. p., dr. Ferdinand Dominkuš m. p., dr. Fr. Radaj m. p., Jos. Fluher m. p., dr. Jož. Šuc m. p., J. Šnideršič m. p., Kukovec Ivan m. p., Mihael Žolgar m. p.

— (Iz Matice.) V „Novicah“ beremo: „Za rešitev nekaterih nujnih zadev „Matice slovenske“ je predsednik dr. Bleiweis za potrebno spoznal, pretekli teden sklicati tukajšnje odbornike v razgovor, v katerem je bilo skleneno, da koncem leta morajo dotiskane in društvenikom razposlane biti vse knjige za leto 1880, in sicer: 1. „Letopis“. 2. „Vpliv vpijančljivih pijač na posamni človeški organizem in na človeško društvo v obče“, spisal dr. Samec. 3. „Oko in vid“, s slikami, spisal prof. Žnidaršič. 4. „Spomenica Kopitarjeva“, pri kateri sodeluje več odličnih pisateljev. — Za tisek je dalje pripravljena prof. Šumanova „slovenska slovnica“ in pa po prof. Erjavcu po tretjem po vsem predelanem izdanji poslovenjeni „Prirodopis živalstva“ s 522 slikami. Vrh tega je razgovor bil o težavnej reviziji računskih zapisnikov, ki zadevajo, kakor kaže odborov razglas, zaostanke društvenikov (letnikov in ustanovnikov), za katere je odbornik g. Robič žrtvoval več mesecev truda, da bi se po dobljenih odgovorih dotičnih društvenikov in poverjenikov finančna stvar spravila v potreben red. Končno je gospodarski odsek zaradi potrebnih popravkov v obeh Matičnih hišah želel dobiti nekoliko napotil, kaj sme učiniti, da se nemudoma popravi, kar poprave nujno potrebuje, kaj pa odloži tako dolgo, da gospodarski odsek definitivne predloge odboru stavi, ki naj se skliče prihodnji mesec.“

— (Od strani c. kr. žandarmarijske oblasti) se nam poroča, da se ima naš dopis iz postojnskega okraja v št. 218 od 23. sept., kolikor se tiče njegovega konca, popraviti takó, da so bili žandarmi celi čas, kar je ogenj bil, na mestu, ter da nij res, da bi bili kam odšli.

— (Samomor.) Sodnik v sosednjem hrvatskem Čabru, Ludvik Beloševič, se je 28. t. m. sam umoril. Disciplinarna preiskava bi se bila imela proti njemu voditi.

— (Le slovenski ne!) Tržaška „Edinost“ piše: „Dva izgleda iz najnovejše dobe kot ilustracija k enakopravnosti slovenskega jezika: 1. Kranjica, bivajoča v tržaški okolici, želi vpreči se v zakonski jarem in se obrne do župnika svojega rojstnega kraja za pojasnila. Ker sama ne zna pisati, poišče si pisarja in ta jej spiše pismo v italijanskem jeziku. Na to dobi od župnika, Slovenca, v nemškem jeziku odgovor, v katerem toži, da laškega dopisa nij dobro razumel. Ker pa nemškega dopisa ne umeta ni ženska ni nje pisar, dá si ona pismo pretolmačiti po tretji osebi. Drugi dopis si dá napraviti vendar-le v slovenskem jeziku ter se pritoži, da se je njej z nemškim pismom godilo tako, kakor gospodu z laškim. 2. Neki župni urad v tržaški okolici dobi iz Kranjskega uradno pismo v nemškem jeziku. Čakaj! misli si župnik, hočem ti posvetiti, ter odgo-

vori — italijanski. Najbrž je bila dotična osoba na Kranjskem s tem občutljivo kaznovana. Slovenci! ne bodimo šalobarde; postavimo se na noge, da se nam ne bode svet rogal. „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevej peti“. Pred vsem pa pričakujemo od menj odvisnih uradov, ki jih imajo v rokah Slovenci, kakeršni so občinski in duhovenski, da uradujejo slovenski“.

Umrli so v Ljubljani:

26. septembra: Jožef Majevski, črevljarjev sin, 1½ l., ključavničarske ulice št. 3.

28. septembra: Avgust Nigrin, železniški konduktor, 58 l., na sv. Petra cesti št. 40.

29. septembra: Anton Gnezda, hišni posestnik in kavarnar, 54 l., na dunajske cesti št. 2, za jetiko. — Franciška Ermakora, vrtnarjeva žena, 43 l., v Gradišči št. 10, za tuberkulozo.

Tuji.

30. septembra:

Evropa: Kadaisz iz Gádca. — Krechbie! iz Trsta. Feguh iz Ptuija.

Pri Slonu: Dr. Prosinag iz Dunaja. — Diez iz Kočevja. — Bitnor iz Bana. — Rovero iz Trebiža. — Razpet iz Beljaka.

Pri Mallé: Weidinger iz Dunaja. — Pevič iz Kalvea. — Sturmthul iz Dunaja.

Postano.

Gosp. Antonio Visintini-ju, c. kr. okrajnemu sodniku Podgradom.

Z Vašim pismom od dné 25. t. m. nijsva podpisana nikakor zadovoljna, ker pravite in trdite, da nikakor besede nazaj ne vzamete, da sva midva Podgradom vse lumpe, po drugej verziji vse svinje imenovala. Nama je vse jedno; Vaše pismo imava v rokah, ter ga lahko tiskati daja, kadar se Vam bode poljubilo. Rečeva Vam samo, da vsi gospodje Podgradom (menda?), kateri trde, da sta podpisana govorila mej potjo od Podgrada proti Hrušici 22. t. m. pri pogrebu ranjcega gospoda Šabca, da so tukaj vsi lumpje (?) ali svinje (?), (menda Podgradom?) midva ne veva), tako dolgo res tisto in nesramni lažnjivci ostanejo, dokler bodo trdili, da sta podpisana res to govorila. Midva nič o tem ne veva; g. Chavallier Viko in g. stotnik Valenčič, ki sta šla za nama, naj povesta, ali sva kaj takega govorila. — V svojem pismu na naju pravite, da sva tako izgledala, kakor „zwei arme Reisende — und so manche Hand dürfte schon nach der Börse gegriffen haben um eine milde Gabe zu spenden“. Gospod sodnik! tukaj ste menda sebe mislili, da bi Vam kdo kaj podaril; pa mi dva tega vedela nijsva tisti čas, da kaj takega potrebujete; to sva še le pozneje zvedela; da sva to vedela, bila bi Vam dala par grošev, ker jih ravno potrebujete; — saj vse vemo! — Mi dva sva pa v svojej obleki prišla, katero sva pošteno plačala, pa se ne gizzdala s tem po svojem okraji, da greva od revnega in marljivega učitelja pa še do drugih ljudi, kateri z denarjem trgujejo, da nama na posodo dajo od 100 do 400 gold., kakor Vi to delate. Sicer pa vedite, gospod sodnik, da naravnost neresnico govorite, ki pravite, da najnih imen niste vedeli; — Vi mislite, da se res nijsva informirala pri gospodih, kateri so Vaše besede poslušali. Vprašajte g. stotnika Valenčiča. Sploh vsi tisti gospodje ostanejo tako dolgo „lumpje“, dokler Vam se hoče; mi dva nijsva nikoli tega rekla; a rečeva Vam zdaj: „Dokler bodete „lumpje“ ostali, imava Vas mi dva za obrekovalce in nesramne lažnjivce!“ (476)

V Trnovem, dné 27. septembra 1880.

Franjo Zamán,
učitelj.

Janez Benigar,
profesor.

Št. 5205.

(468—3)

Razpis.

Na c. k. porodniške učilnici v Ljubljani je izpraznena služba asistenta in ob enem sekundarja v porodišnici s 315 gld. letne remuneracije in 42 gld. odškodnine za kurjavo in svečavo iz c. k. učnega zaklada, poleg tega pa s prostim stanovanjem in 85 gld. letne remuneracije iz porodišnega zaklada.

Prošniki za to službo, katera se oddaja na dobo dveh let, ter se po dveletnem zadovoljilem službovanji še dvakrat po 1 leto podaljšati utegne, morajo biti samskega stanu, ter morajo dokazati, da so uže doktorji vsega zdravništva ali da so saj prvi rigorozum prestali, ali pa da so kirurgi in porodničarji.

Prošnje, katerim so priloženi dotični dokumenti in pa dokaz zmožnosti tudi slovenskega ali kakega drugega slavjanskega jezika v govoru in pisavi in z navedenim kakim dosedanjim službovanjem naj se pošljejo

do 15. oktobra 1880

vodstvu c. k. porodniške učilnice v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dné 21. septembra 1880.

Enotni drž. dolg v bankovnih . . .	71	gl.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	72	"	60	"
Zlata rentna . . .	87	"	50	"
1860 drž. posojilo . . .	130	"	—	"
Akcije narodne banke . . .	821	"	—	"
Kreditne akcije . . .	282	"	70	"
London . . .	118	"	20	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	39	"
C. kr. cekini . . .	5	"	63	"
Državne marke . . .	58	"	25	"

Št. 12.447.

(478)

Razglas.

Glede na § 6 postav od 23. maja 1873, št. 121, se naznani, da sestavljeni izvirni zapisnik porotnikov za leto 1881 v magistratni uradni pisarni (ekspeditu) do 9. oktobra t. l. v splošni pregled leži.

Mej tem časom more sleherni udeleženec zaradi izpuščenja postavno poklicanih, ali zaradi sprejema postavno izključenih oseb v zapisniku pismeno ali ustmeno ugovarjati, kakor tudi v ravno tem času uzroke svojega oprostenja dokazati, pri čemur se opomni, da je po § 4 te postav od posla porotnika oproščen:

1. Tisti, ki je 60. leto svoje starosti izpolnil, za vselej.

2. Udje deželne in državnega zbora in delegacij za čas zborovanja.

3. V aktivni službi ne stojiče, vendar pa pod brambovsko dolžnost spadajoče osebe mej časom, ko so k vojaški službi poklicane.

4. V cesarski dvorani službi stojiče osebe, zdravniki in ranocelniki, kakor tudi lekarnarji, ako po uradnem ali srenjskem predstojniku dokažejo, da se pogrešati ne morejo, za prihodnje leto.

5. Vsak, ki je vsled poklica v jednej porotni dobil kot glavni ali nadomestljivi porotnik svojemu poklicu zadostil, do konca naslednjega koledarskega leta.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 28. septembra 1880.

Župan: Laschan.

Stanovanje.

V „*attičnej*“ hiši št. 7 na kongresnem trgu se oddaja prvo in drugo nadstropje. — Več o tem se pozve pri Ivan Vilharju na „*bavarskem*“ dvoru. (458—3)

Za posvetstvo, ležeče poleg Ljubljane, iščem spretnega

pristavnika ali velikega hlapca,

bolj postarnega in samca. Gospodarstvo in živinorejo mora popolnoma razumeti.

Iz prijaznosti odgovarja na vsa vprašanja gosp. Ant. Trejo jun. na Marije Terezije cesti št. 10 v Ljubljani. (46—3)

V gostilni „pri fajfi“,

(459—3) v Lingarjevih ulicah

se vsako sredo in soboto dobivajo

frišne pečene in kranjske mesene klobase.

— Dobra dolensjska vina —

stanejo liter po 32 in 36 kr.

Pivo v steklenicah.

Naznanilo.

Išče se

učenec ali „marker“,

kateri je uže blizu 20 ali več let star, lepega obnašanja in v kavarni uže izurjen. Bolj natančne pogoje in ponudbe naj blagovolje dotični prosilci podpisane poslati, kateri tudi vprašanja v tej zadevi precej odgovarja.

Jože Serjun,

(467—3)

kavarnar v Idriji.

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Učiteljske službe.

U ovom školskom kotaru su izpraznjene sledeće učiteljske službe:

Učitelja III. verstí na jednorazrednici u Tatreh i učitelja III. verstí na jednorazrednici u Brezovici sa slovenskim učnim jezikom.

Sa ovimi službami skopčani su dohodi utemeljeni zemaljskim zakonom za Istru od 3. novembra 1874, br. 30, odnosno od 10. decembra 1878.

Oni, koji žele zadobiti koje gore pomenute učiteljsko mesto, imaju redno dokumentirane molbenice, ako su jurve u službi, tragom predpostavljene si oblasti, ako nisu, ravnim putem do 20. oktobra t. l. na ovo c. kr. kotarsko školsko vjeće odaslati.

C. kr. kotarsko školsko vjeće,

Voloska, dné 24. septembra 1880.

Cirkus Krembser & C.

na cesar Josipovem trgu

v novo postavljenem amerikanskem šatoru

denes soboto dné 2. oktobra

prva velika otvorna predstava

v višjeji ja-

halskoj umet-

nosti, izurje-

nosti konj,

v telovadbi

in s pantomi-

mami

i. t. d. i. t. d.

Družba ima izvrstne umetnike in umetnice in dvajset plemenitih konj.

Kasa se odpre ob 1/2 7. uri. — Začetek ob 7. uri.

V nedeljo

bosta

dve veliki predstavi,

prva ob 4. popoldne, druga ob 7. zvečer.

Uljudno vabi k predstavam

A. Kremsler,

vodja.

(482)

Na podlagi odobrenja vis. c. kr. deželne zdravilstvenega svetovništva od vis. c. kr. namestništva dovoljene

Marijinceljske kapljice za želodec,

so izvrstno uplivajoče sredstvo.

Nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodeci

in nepresežno zoper nelast do jedi, slabi želodec, smrdelo sapo, napihnjenost, kislo podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, žrve, zoper bolezni na vranici, jetrah in zoper zlato žilo.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane 35 kr.

Prave ima samo: lekar g. Josip Svoboda v Ljubljani na Prešernovem trgu; v Novem mestu lekar g. Dom. Rizzoli.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja:

Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenici vtisneno besedo: Echte Maria-zeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nimaajo teh znakov istinitosti, naj se zavrzajo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (362—9)

Glavna zaloga v lekarni „zum Schutzengel“, C. Brady, Kremsier.

Osnovana 1. 1848.

Dvorana za pohišje

J. J. NAGLAS-A

(v Ljubljani na turjaškem trgu h. št. 7).

Velika zaloga

priprostega in elegantnega pohišja, prevzema tudi, da pošteno in točno obkroži cela stanovanja s hišnim orodjem in dekoracijem, nadalje kopelišča in hotele, v Ljubljani in na deželi.

Pohišje oddaje proti jamstvu tudi na obroke.

Zabija ter odpošilja se vse vrlo skrbno in troški zaračunajo se toliko, kolikor jih ima zaloga (438—4)

Osnovana 1. 1848.

Ign. Thomanova vdova

v Kravjeji dolini št. 12

priporoča

svojo zalogo dovršenih

nagrobnihi spomenikov

ter izvršuje prav po ceni vsa

v kamenosekarsko obrt

(331—5)

pripadajoča dela.

Dobro, točno in po ceni izdeluje altarje in druga cerkvena dela.

Delavci

Na sodarski les, svaletje in les za kurjavo dobe brez vso zimo dobro plačanega dela v baron Kleinsvith gozdih v Borosjenah poleg Arada na Ogerskem. (471—2)

Gozdno oskrbnitvo v Borosjenah.

Naznanilo.

Na deželni mestanski šoli v Krškem, kjer se bode letos otvoril uže 2. razred, začne se novo šolsko leto dné 16. oktobra. Natančneje se pozirve pri šolskem vodstvu.

Ravnateljstvo 3 razredne meščanske šole v Krškem, dné 28. septembra 1880.

J. Lapajne.

(473—2)